

na výživné. Dovolatelka nedomáhala se ani žalobou nároku na náhradu škody podle zákona, nýbrž slíbeného výživného. Předpoklad odvolacího soudu, že jde o nárok na náhradu škody ze zákona podle § 1266 obč. zák. není tedy ve shodě se spisy. Než to není rozhodné, ježto pro námitku započtení nezáleží na tom, zda se výživné vymáhá podle zákona či podle smlouvy, an smlouvou byl jen upraven nárok na výživu příslušející ze zákona. V podstatě jde i při smluvní úpravě o nárok ze zákona, který se jen smlouvou upravuje co do výše nebo uznává. Po právní stránce jde o to, 1. zda proti nároku na výživné z důvodu poměru rodinného lze namítati k započtení vzájemnou pohledávku z jiného důvodu, a 2. zda a pokud za takové výživné lze považovati i smluvené výživné manželky pro případ rozluky. Jak ukázáno nelze činiti rozdíl, zda byl takový nárok na výživu určen co do výše smluvně či zda se tak nestalo. Nelze také rozeznávati, zda výživné bylo stanoveno pro manželku nerozvedenou, rozvedenou, ba i pro rozloučenou. Rozloučené manželce ovšem zákon nepřiznává nárok přímo na výživu, nýbrž přiznává jí jen nárok na odškodné. Ale tam, kde rozloučená manželka utrpěla skutečně škodu tím, že jí následkem rozluky výživa ušla a nemá za ni náhradu, přísluší jí podle § 1266 obč. zák. a § 1323 obč. zák. právo, by jí tato škoda byla nahrazena po případě tím způsobem, že se zřídí předešlý stav, tedy že se jí dostane výživného a že se jí tedy nahradí výživné, pokud jí ušlo. Tak se také stalo úmluvou stran, jíž se žalovaný Otto M. zavázal, že bude vyživovati svou manželku měsíčně 600 Kč. Jde tedy i ve sporném případě o nárok na výživu z poměru rodinného, třebaže upravený smlouvou.

Čís. 11155.

Pojišťovací smlouva.

Platilo-li podle pojišťovacích podmínek za odstoupení od smlouvy, nebude-li první premie do určité doby po dospělosti, následná premie pak do určité doby po uplynutí dodatečné lhůty uplatněna žalobou, nastává zánik smlouvy, jde-li o p r v n í premii, již tím, že nebyla žaloba ve lhůtě podána. Nejde tu jen o pojišťovatelovo právo, jehož pojišťovatel použítí může, ale nemusí. O takovém právu pojišťovatelově bylo by lze mluvit jen u premií následných.

Stranám není zabráněno, by se, nebyla-li premie zaplácena včas, nedohodly, že pro tentokráte má sejít z ustanovení o propadné lhůtě a že tudíž smlouva přes nezaplacení premie má trvati dále. Takovou dohodu (§ 863 obč. zák.) nelze spatřovati v tom, že pojišťovna povolila pojistníku splátkové zapravování premií a že vyřídila dva nastavší škodné případy.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1931, Rv I 1433/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalované pojišťovně, by bylo uznáno právem, že smlouva o pojištění proti havarii a proti požáru automobilu žalobkyně není po právu a že žalovaná není oprávněna požadovati od

žalobkyně z toho důvodu pojistné. Žalobu opírá žalobkyně o předpis § 6 pojišťovacích podmínek, tvrdíc, že žalovaná odstoupila od pojišťovací smlouvy, nezažalovavši v tříměsíční lhůtě premie splatné dne 20. června 1927 (první premie) a dne 20. června 1928 (následná premie). O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud jde o výtku nesprávného právního posouzení věci, spatřuje je odvolání v tom, že soud první stolice ustanovení § 6 pojišťovacích podmínek o tom, že nepodání žaloby do tří měsíců po splatnosti pojišťovacích premií platí za odstoupení od pojišťovací smlouvy, mylně vyložil, uznáv jeho bezúčinnost následkem poshovění v placení premií. Především jest poukázati k tomu, že se ustanovení to nekryje zcela s neúčinným dosud předpisem § 28 (1) poj. zák., a dále, že i podle tohoto zákonného ustanovení, tím spíše podle podmínek šlo by v první řadě o právo žalované pojišťovny k ustoupení od smlouvy, jehož může a nemusí použití a jehož nepoužití může býti projevmeno buď výslovně neb činy konkludentními. Pojišťovací podmínky nebyly ke spisům připojeny, ale, poněvadž doslov § 6 nebyl žalovanou stranou popřen, lze jej považovati za nesporný. Odvolací soud souhlasí s názorem soudu první stolice, že toto ustanovení, mluvící výslovně o tříměsíční lhůtě »od splatnosti« pojišťovacích premií nepřichází v souzeném případě v úvahu, ano jest prvním soudem zjištěno, že právě splatnost byla odsunuta povolením splátkového zaplacení premií a že žalovaná pojišťovna vyřízením dvou zatím nastavších škodných případů zřejmě dala na jevo, že na smlouvě trvá. Okolnost, že nebyly smlouveny pevné a určité splátky a lhůty, na věci nic nemění a vysvětluje se pravděpodobným tvrzením žalované strany, že splátky měly býti konány podle výdělku se zřetelem na letní sezonu. Za tohoto stavu věci není odvolání důvodné a napadený rozsudek vyhovuje nejen po stránce skutkové a právní, nýbrž i s hlediska obchodní slušnosti a poctivosti, neboť, uzavře-li žalobkyně pojišťovací smlouvu pod podmínkou vinkulace ve prospěch okresní záložny by získala od ní povolení větší zápůjčky, je to na žalující straně jednáním při nejmenším podivným, popírá-li nyní ex post jsoucnost této smlouvy, ač na jejím podkladě zápůjčky dosáhla, a snaží se teď uniknouti svým smluvním povinnostem z ní vyplývajícím, ačkoli její plnění na straně žalované požadovala po případě pro sebe platiti nechala.

N e j v y š š í s o u d změnil rozsudky obou nižších soudů a uznal právem, že pojišťovací smlouva proti havarii a proti požáru, uzavřená mezi stranami, není po právu.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s. právem vytýká napadenému rozsudku, že věc posoudil mylně po stránce právní. Podle nesporného obsahu § 6 písm. d) všeobecných pojišťovacích podmínek, platí za odstoupení od smlouvy, nebude-li první premie do tří měsíců po dospělosti, následná premie pak do tří měsíců po uplynutí dodatečné lhůty k plnění uplatněna žalobou. Nastává tudíž zánik smlouvy pokud jde o první premií již tím, že žaloba ve lhůtě nebyla podána, a není správný názor odvolacího soudu, že i tu šlo vlastně jen o pojišťovatelovo

právo, jehož pojišťovatel použití může, ale nemusí (srov. sb. n. s. 8276, 8766 a j.). O takovém právu pojišťovatelově bylo by lze mluvit jen u premií následných (Sb. n. s. 6016, 6771, 10.212 a j.). Stranám ovšem není zabráněno, by se, nebyla-li premie zaplacená včas, nedohodly, že má pro tentokráte sejít z ustanovení o preklusivní lhůtě a že tudíž smlouva přes nezaplacení premie má trvat dále. Že k takové dohodě došlo výslovně, nebylo však tvrzeno, a že k ní došlo mlčky (§ 863 obč. zák.), nelze usoudit z toho, že žalovaná povolila žalobkyni splátkové zapravování premií a že v září a v prosinci 1927 byly vyřízeny dva nastavší škodné případy, neboť povolení splátkového zapravování premií bylo jednostranným úkonem žalované pojišťovny, na který žalobkyně, nezaplavši vůbec nic, ani mlčky nepřistoupila, a ve vyřízení oněch dvou případů, z nichž ostatně jen o druhém jest jisto, že byl vyřízen po dospělosti první premie, nelze spatřovati onu mlčky projevenou dohodu, zvláště an, jak vysvítá z korespondence, právní poměr mezi stranami nebyl vyjasněný (žalobkyně žádala dopisem ze dne 17. prosince 1927 o vysvětlení a byla v této příčině dopisem žalované ze dne 20. prosince 1927 odkázána na úřední místnosti žalované), a žalobkyně pojistku nově ujednanou vůbec neuznávala (dopis ze dne 18. května 1928 a její stanovisko hájené v samém sporu). Nebyla-li však splatnost premie odsunuta smluvně na určitý den (Sb. n. s. 6289), a nedošlo-li ani mlčky k dohodě, podle níž pro tentokráte nemělo platiti ustanovení § 6 písm. d) všeob. poj. podm., zanikla smlouva, jakmile první premie do tří měsíců ode dne dospělosti stanovené v pojistce, tedy ode dne 20. června 1927, nebyla žalobou uplatněna, což se nestalo, ježto žaloba Ck II a 508/28 byla podána teprve dne 21. září 1928. Zanikla-li pojišťovací smlouva již tím, že nebyla zažalována zavčas premie první, netřeba zkoumati, zda včas byla zažalována premie druhá (následná).

Čís. 11156.

Zadržovací právo podle § 471 obč. zák. není právem věcným, ani právem na přednostní uspokojení, jež by po případě bylo lze uplatnit podle § 258 ex. ř.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1931, Rv I 1288/30.)

Žalobkyně, faktorka ručního vyšívání, pracovala ve mzdě pro firmu W. V exekuci proti firmě W. bylo u žalobkyně zabaveno prádlo, zpracované z materiálu dodaného jí firmou W. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném svém právním zástupci náhrady škody, mimo jiné proto, že neuplatnil její přednostní zástavní právo k zabavenému prádlu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Zadržovací právo podle čl. 313 až 315 obch. zák. nepřichází v úvahu, poněvadž, nehledíc k tomu, že žalobkyně není obchodnicí, nejde o oboustranný obchod. Žalobkyně to ostatně ani netvrdí, nýbrž opodstatňuje